

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету туризму

_____ доц. Холявка В. З.

«_____» _____ 20__ року

Правові основи професійної діяльності

ПРОГРАМА навчальної дисципліни

підготовки _____ *«Магістр»*
(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальності _____ **8.020202 «Хореографія»**
(шифр і назва спеціальності)

(Шифр за ОПІ _____)

Львів
2017 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: кафедрою гуманітарних дисциплін Львівського державного університету фізичної культури

Протокол від « 31 » серпня 2017 року № 1

Завідувач кафедри _____ (підпис) (О.А.Полянський) (прізвище та ініціали)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: доцент кафедри гуманітарних дисциплін,
канд. юрид. наук , М.Я.Ващишин

РЕЦЕНЗЕНТ: доцент кафедри гуманітарних дисциплін
канд. наук з фізичного виховання та спорту
Т.М.Курчаба

Обговорено та рекомендовано вченою радою факультету туризму

Протокол від « _____ » _____ 2017 року № _____

Голова вченої ради факультету туризму _____ В.З. Холявка
(підпис)

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “Правові основи професійної діяльності” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів напрямку 0102 – фізичне виховання та спорт, спеціальності 8.020202 – хореографія

Предметом вивчення навчальної дисципліни є основні правові аспекти правового регулювання професійної діяльності хореографів, зокрема джерела правового регулювання професійної діяльності хореографів, законодавче забезпечення прийняття та звільнення з роботи, правове регулювання охорони праці хореографів, зміст та захист права інтелектуальної власності.

Міждисциплінарні зв'язки: Правознавство, Трудове право, Цивільне право, Охорона праці
Програма навчальної дисципліни складається з одного змістового модуля

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни “ Правові основи професійної діяльності ” є формування у студентів поглибленого розуміння основних правових понять і категорій, необхідних їм при здійсненні професійної діяльності, оволодіння сучасними необхідними юридичними інструментами захисту трудових та авторських прав хореографів, гарантій їх соціального захисту тощо.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Правові основи професійної діяльності» є: повторення базових знань з правознавства стосовно джерел правового регулювання трудових, особистих немайнових відносин, зокрема Кодексу законів про працю України, Цивільного кодексу України та нормативно-правових актів у галузі охорони праці, набуття спеціальних знань з окремих положень цивільного та трудового права. Програма також передбачає більш поглиблене вивчення питань, пов'язаних з соціальним страхуванням та розслідуванням нещасних випадків і професійних захворювань хореографів, що дозволяє врахувати специфіку навчання студентів зі спеціальності «Хореографія».

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати : систему джерел правового регулювання трудових та особистих немайнових відносин, поняття та зміст трудового договору, поняття та способи захисту авторського права, особливості соціального страхування від нещасних випадків та професійних захворювань.

вміти : орієнтуватися в основних законодавчих вимогах стосовно здійснення професійної діяльності хореографів, правильно застосовувати правові норми у галузі охорони праці та здійснення та захисту авторського права на хореографічну постановку та суміжних прав на виконання.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 54 години / 1,5 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Теми лекцій.

Тема 1. Правове регулювання трудових відносин хореографів.

Виникнення трудових правовідносин хореографів. Підстави виникнення трудових правовідносин. Укладення трудового договору. Форма й зміст трудового договору. Строки трудового договору. Випробування при прийнятті на роботу. Трудова книжка.

Тема 2. Правове забезпечення робочого часу й часу відпочинку . Оплата праці.

Норма тривалості робочого часу. Гнучкий режим робочого часу артистів. Підсумований облік робочого часу артистів. Тривалість роботи в нічний час.

Час відпочинку. Вихідні дні. Святкові і неробочі дні. Оплата праці у святкові і неробочі дні.

Щорічні відпустки. Грошова компенсація за невикористані щорічні відпустки. Відпустки без збереження заробітної плати.

Заробітна плата. Мінімальна заробітна плата. Індикація заробітної плати. Оплата праці за сумісництвом. Строки виплати заробітної плати.

Тема 3. Припинення трудового договору.

Підстави припинення трудового договору. Розірвання трудового договору, укладеного на невизначений строк, з ініціативи працівника. Розірвання строкового трудового договору з ініціативи працівника. Розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу. Вчинення працівником, який виконує виховні функції, аморального проступку, не сумісного з продовженням даної роботи як додаткова підстава розірвання трудового договору з ініціативи власника з окремими категоріями працівників за певних умов.

Переважне право на залишення на роботі при вивільненні працівників у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці. Вихідна допомога.

Розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу за попередньою згодою виборного органу первинної профспілкової організації (профспілкового представника).

Тема 4. Правове забезпечення охорони праці . Соціальне забезпечення артистів.

Загальна характеристика нормативно-правового забезпечення охорони праці. Травматизм та професійні захворювання артистів. Нещасні випадки: поняття та види.

Порядок розслідування нещасних випадків. Розслідування та облік професійних захворювань.

Соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України. Страхові виплати у зв'язку із нещасними випадками та професійними захворюваннями.

Пенсійне забезпечення артистів. Право артистів на пенсію за вислугу років.

Тема 5. Право інтелектуальної власності.

Поняття та види права інтелектуальної власності. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності. Особисті немайнові права інтелектуальної власності. Майнові права інтелектуальної власності. Захист права інтелектуальної власності судом.

Авторське право. Об'єкти та суб'єкти авторських прав. Виникнення та строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір. Випадки правомірного використання твору без згоди автора.

Право інтелектуальної власності на виконання (суміжні права). Об'єкти та суб'єкти суміжних прав. Виникнення суміжних прав. Використання виконання. Використання фонограми, відеограми. Строки чинності суміжних майнових прав.

Теми та зміст семінарських занять

Тема 1. Трудові правовідносини хореографів.

1. Трудовий договір як підстава виникнення трудових правовідносин.
2. Порядок укладення трудового договору.
3. Форма трудового договору. Письмова форма трудового договору.
4. Зміст трудового договору. Обов'язкові та факультативні умови трудового договору.
5. Строковий трудовий договір.
6. Випробування при прийнятті на роботу.

Тема 2. Правове забезпечення робочого часу й часу відпочинку . Оплата праці.

1. Робочий час артистів.
2. Час відпочинку.
3. Щорічні відпустки. Грошова компенсація за невикористані щорічні відпустки. Відпустки без збереження заробітної плати.
4. Заробітна плата. Мінімальна заробітна плата. Строки виплати заробітної плати.

Тема 3. Припинення трудового договору.

1. Підстави припинення трудового договору.
2. Розірвання строкового трудового договору з ініціативи працівника.
3. Розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу.
4. Вчинення працівником, який виконує виховні функції, аморального проступку, не сумісного з продовженням даної роботи як додаткова підстава розірвання трудового договору з ініціативи власника.
5. Згода профкому як неодмінна передумова розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу.

Тема 4. Правове забезпечення охорони праці хореографів та артистів.

1. Закон України «Про охорону праці» як спеціальний нормативно-правовий акт.
2. Травматизм та професійні захворювання артистів.
3. Нещасні випадки: поняття та види.
4. Порядок розслідування нещасних випадків.
5. Розслідування та облік професійних захворювань.

Тема 5. Соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання артистів.

1. Завдання соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.
2. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України..
3. Страхові виплати у зв'язку із нещасними випадками та професійними захворюваннями артистів.

Тема 5. Пенсійне забезпечення артистів.

1. Правові засади пенсійного забезпечення.
2. Види пенсійного забезпечення.
3. Право артистів на пенсію за вислугу років.
4. Перелік посад артистів театральних та інших видовищних закладів, підприємств і колективів, які мають право на пенсію за вислугу років незалежно від віку.

Тема 7. Право інтелектуальної власності.

1. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності.
2. Особисті немайнові права інтелектуальної власності.
3. Майнові права інтелектуальної власності.
4. Захист права інтелектуальної власності

Тема 8. Авторське право.

2. Об'єкти та суб'єкти авторських прав.
3. Виникнення та строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір.
4. Випадки правомірного використання твору без згоди автора.
5. Мирні способи вирішення міжнародних спорів.

Тема 9. Право інтелектуальної власності на виконання (суміжні права)

1. Поняття та особливості права інтелектуальної власності на виконання (суміжні права).
2. Об'єкти та суб'єкти суміжних прав.
3. Виникнення суміжних прав. Використання виконання.
4. Використання фонограми, відеограми.
5. Строки чинності суміжних майнових прав.

Завдання для самостійної роботи**Тема 1. Трудові правовідносини хореографів.**

1. Наведіть приклади і проаналізуйте норми трудового права про трудовий договір.
2. Визначте зміст трудового договору із хореографами.
3. Конституція і законодавство України щодо права на працю. Проаналізуйте ст.43 Конституції України.
4. Проаналізуйте принципи трудового права.

Література:

1. Конституція України. - Київ., Парламентське видавництво. - 1997.
2. Кодекс законів про працю України.
3. Декларація про державний суверенітет України. – К, 1990.
4. Пилипенко П.Д. Підстави виникнення індивідуальних трудових правовідносин. / П.Д.Пилипенко. – К., 2003.

- Трудове право України : акад. курс: підруч. / П.Д.Пилипенко, В.Я.Бурак, З.Я.Козак та ін.; за ред. П.Д.Пилипенка. К.: Ін Юре, 2014. – 552 с.

Тема 2. Правове забезпечення робочого часу й часу відпочинку . Оплата праці.

- Назвіть і проаналізуйте основні міжнародно-правові стандарти у сфері праці.
- Проведіть класифікацію часу відпочинку.
- Визначте особливості закріплення умов про тривалість робочого часу та часу відпочинку у трудовому договорі.
- Проаналізуйте, з якого моменту у працівника виникає право на відпустку
- Розмежуйте щорічну основну та додаткову відпустки.
- Довідайтесь про розмір мінімальної заробітної плати та його правове значення.

Література:

- Конституція України. - Київ., Парламентське видавництво. - 1997.
- Конвенція Міжнародної організації праці №95 про охорону заробітної плати. 1949 р.
- Кодекс законів про працю України.
- Закон України «Про оплату праці».
- Трудове право України : акад. курс: підруч. / П.Д.Пилипенко, В.Я.Бурак, З.Я.Козак та ін.; за ред. П.Д.Пилипенка. К.: Ін Юре, 2014. – 552 с.
- Бурак В.Я. Єдність і диференціація правового регулювання трудових відносин робочого часу, часу відпочинку і заробітної плати на підприємствах : / В.Я.Бурак. К., 1999. .
- Регламент Європейського Суду з прав людини // Практика Європейського Суду з прав людини. Рішення. Коментарі. — 1999. —№1. —С. 123-217.

Тема 3. Припинення трудового договору

- Визначте умови припинення трудового договору.
- Класифікуйте підстави припинення трудового договору.
- Визначте, що таке прогул.
- Що є критерієм аморальності як підстави для звільнення з роботи за п.3 ст 41 КЗпП.

Література:

- Конституція України. - Київ., Парламентське видавництво. - 1997.
- Кодекс законів про працю України.
- Закон України «Про державну службу» від 16 грудня 1993 р.
- Закон України «Про альтернативну (невійськову) службу» від 12 грудня 1991 р.
- Процевський В. Відсторонення від роботи : вирішення питання у проекті Кодексу про працю / В.Процевський // Право України . – 1996. - №8. – С.25-27.

Тема 4. Правове забезпечення охорони праці хореографів та артистів.

- Проаналізуйте завдання та принципи охорони праці.
- Окресліть загальні гарантії прав працівників на охорону праці.
- Обґрунтуйте спеціальні гарантії права на охорону праці жінок, неповнолітніх осіб та осіб з пониженою працездатністю.
- З'ясуйте поняття «нещасний випадок» та «професійне захворювання».
- Назвіть найпоширеніші професійні захворювання та нещасні випадки, що трапляються з артистами.

Література:

- Конституція України. - Київ., Парламентське видавництво. - 1997.
- Кодекс законів про працю України.
- Закон України «Про охорону праці» від 14 жовтня 1992 р. у редакції закону від 21 листопада 2002 р.
- Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, що спричинили втрату працездатності».

5. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2011 р. №1232. «Порядок проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві».
7. Наказ Державного комітету з нагляду за охороною праці від 15 листопада 2004 року № 255 «Типове положення про службу охорони праці».
8. Козак З.Я. Правове регулювання охорони праці . Навч посібник / З.Я.Козак. – Львів, 2003.

Тема 5. Соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання артистів.

1. Завдання служби охорони праці у трудових колективах.
2. Для чого здійснюється соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.
3. Повноваження Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.
4. Проаналізуйте розміри та строки страхових виплат у зв'язку із нещасними випадками та професійними захворюваннями артистів.

Література:

1. Конституція України. - Київ., Парламентське видавництво. - 1997.
2. Кодекс законів про працю України.
3. Закон України «Про охорону праці» від 14 жовтня 1992 р. у редакції закону від 21 листопада 2002 р.
4. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, що спричинили втрату працездатності».
5. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2011 р. №1232. «Порядок проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві».
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 року №1112 «Про деякі питання розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві».
8. Наказ Державного комітету з нагляду за охороною праці від 15 листопада 2004 року № 255 «Типове положення про службу охорони праці».
9. . Козак З.Я. Правове регулювання охорони праці . Навч посібник / З.Я.Козак. – Львів, 2003.

Тема 6. Пенсійне забезпечення артистів.

1. Поняття, види та форми пенсійного забезпечення за законодавством України.
2. Види пенсій за законодавством України.
3. Громадяни, що мають право на пенсію за вислугу років.
4. Поняття, строки та юридичне значення вислуги років для артистів.
5. Який пенсійний вік визначено законодавством для чоловіків та жінок в Україні.

Література:

1. Конституція України. - Київ., Парламентське видавництво. - 1997.
2. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, що спричинили втрату працездатності».
3. Закон України «Про пенсійне забезпечення».
4. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 1992 року №583 «Про затвердження нормативних актів з питань пенсійного забезпечення».
6. Право соціального забезпечення України : підруч. / П. Д.Пилипенко, В.Я.Бурак, С.М.Синчук / за ред. П.Д.Пилипенка. – К. : Ін Юре, 2010. – 504 с.

Тема 7. Право інтелектуальної власності.

1. Поняття права інтелектуальної власності у юридичній науці.
2. Захист права інтелектуальної власності за законодавством України.
3. Зміст права інтелектуальної власності.
4. Проаналізуйте міжнародні стандарти у сфері захисту майнових прав суб'єктів права інтелектуальної власності.

Література:

1. Конституція України. - Київ., Парламентське видавництво. - 1997.
2. Цивільний Кодекс України від 16 січня 2003 р.
3. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р.
4. Закон України «Про авторське право та суміжні права»
5. Цивільний кодекс України. Постатейний коментар у двох частинах. Частина 1. / Керівники авторського колективу та відповідальні редактори проф. А.С.Довгерт, проф. Н.С.Кузнєцова. – К. : Юстініан, 2005. – 680 с.

Тема 8. Авторське право.

1. Проаналізуйте поняття та види об'єктів авторського права.
2. Як позначається знак охорони авторського права.
3. Хто вважається первинним суб'єктом авторського права.
4. Визначте коло вторинних суб'єктів авторського права.
5. З'ясуйте обсяг майнових прав спадкоємців автора.
6. Визначте строк дії авторського права.
7. Які є способи захисту авторського права.

Література:

1. Конституція України. - Київ., Парламентське видавництво. - 1997.
2. Цивільний Кодекс України від 16 січня 2003 р.
3. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р.
4. Закон України «Про авторське право та суміжні права»
5. Цивільний кодекс України. Постатейний коментар у двох частинах. Частина 1. / Керівники авторського колективу та відповідальні редактори проф. А.С.Довгерт, проф. Н.С.Кузнєцова. – К. : Юстініан, 2005. – 680 с.

Тема 9. Право інтелектуальної власності на виконання (суміжні права)

1. Визначте особливості права інтелектуальної власності на виконання (суміжні права).
2. Зазначте суб'єктів суміжних прав.
3. З'ясуйте момент, з якого виникають суміжні права.
4. Назвіть правомірні випадки використання виконання.
5. Назвіть правомірні випадки використання фонограми, відеограми.
6. Визначте строки чинності суміжних майнових прав.

Література:

1. Конституція України. - Київ., Парламентське видавництво. - 1997.
2. Цивільний Кодекс України від 16 січня 2003 р.
3. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р.
4. Закон України «Про авторське право та суміжні права»
5. Цивільний кодекс України. Постатейний коментар у двох частинах. Частина 1. / Керівники авторського колективу та відповідальні редактори проф. А.С.Довгерт, проф. Н.С.Кузнєцова. – К. : Юстініан, 2005. – 680 с.

1. Рекомендована література

Нормативно-правові акти

1. Конституція України. — К., 1996.
2. Загальна декларація прав людини. — К.: Право, 1995.
3. Міжнародний пакт про соціальні, економічні та культурні права. — К.: Право, 1995.
4. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права і Факультативний протокол № 1 до Міжнародного пакту про громадянські та політичні права. — К.: Право, 1995.
5. Європейська конвенція про захист прав і основних свобод людини. — К.: Право, 1999.
6. Декларація про державний суверенітет України // ВВР України. — 1990. — № 31. — Ст. 429.
7. Закон України "Про правонаступництво України" // ВВР України. — 1991. — № 46. — Ст. 617.
8. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р.
9. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р.
10. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 року.
11. Закон України «Про оплату праці».
12. Закон України «Про охорону праці».
13. Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» від 15 вересня 1999 року.
14. Закон України «Про відпустки» від 15 листопада 1996 року..
15. Закон України «Про пенсійне забезпечення».
16. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».
17. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, що спричинили втрату працездатності».
18. Закон України «Про авторське право та суміжні права».
19. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».
20. Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — №2 — Ст.161.
21. Закон України «Про громадянство України» від 13.11.99 // Офіційний вісник України. — 2001. - №9- Ст.342.
22. Закон України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України» від 21 січня 1994 р.
23. Постанова Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 1992 року №583 «Про затвердження нормативних актів з питань пенсійного забезпечення».
24. Постанова Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 року №1112 «Про деякі питання розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві».
25. Наказ Державного комітету з нагляду за охороною праці від 15 листопада 2004 року № 255 «Типове положення про службу охорони праці».

Основні джерела

1. Близнюк О.А. Захист прав сторін трудового договору при його розірванні за ініціативою працівника // Актуальні проблеми держави і права. Вип. 18. — Одеса.: 2003. — С.758-763.
2. Бурак В.Я. Єдність і диференціація правового регулювання трудових відносин робочого часу, часу відпочинку і заробітної плати на підприємствах : / В.Я.Бурак. К., 1999.
3. Болотіна Н.Б. Трудовий договір за законодавством України : Навч. Посібник. —К., 2002. — 124 с
4. Зубковський В. Компенсація за невикористану відпустку // Право України. -1999. №2. —С.103-105.
5. Пилипенко П.Д. Підстави виникнення індивідуальних трудових правовідносин. / П.Д.Пилипенко. — К., 2003.
6. Право соціального забезпечення України : підруч. / П. Д.Пилипенко, В.Я.Бурак, С.М.Синчук / за ред.. П.Д.Пилипенка. — К. : Ін Юре, 2010. — 504 с.
7. Реус О. Особливості припинення трудових правовідносин з неповнолітніми // Право України. — 2001. - №8. — С.78-80.
8. Сільченко С.О. Строковий трудовий договір за законодавством України: поняття, види, умови укладання, зміни та припинення : Монографія. — Х.: Золоті сторінки, 2005. — 204 с.

9. Тищенко О. Звільнення за аморальний проступок працівника, який виконує виховні функції: правові проблеми // Право України. – 2000. -№:6 – С.50-52.
10. Трудове право України : акад. курс: підруч. / П.Д.Пилипенко, В.Я.Бурак, З.Я.Козак та ін.; за ред. П.Д.Пилипенка. К.: Ін Юре, 2014. – 552 с.
11. Цивільний кодекс України. Постатейний коментар у двох частинах. Частина 1. / Керівники авторського колективу та відповідальні редактори проф. А.С.Довгерт, проф. Н.С.Кузнєцова. – К. : Юстініан, 2005. – 680 с.
12. Щотова Ю.М. Правове регулювання працевлаштування молоді в Україні : Монографія. – К.: АПСВ. – 192 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: іспит

5. Засоби діагностики успішності навчання: поточний контроль, модульна контрольна робота